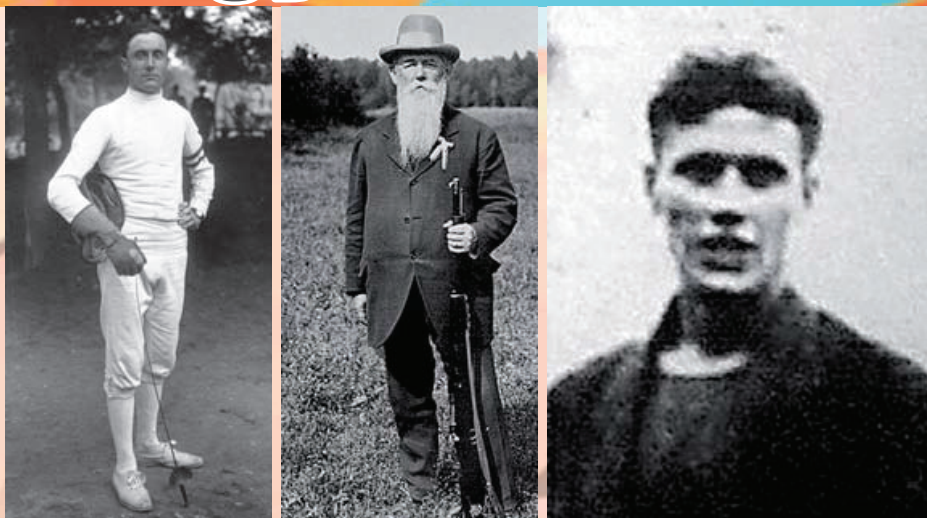

Olimpia – magyarok nélkül

Az idén van éppen száz esztendeje, hogy nélkülünk, magyarok nélkül először rendeztek nyári olimpiai játékokat. A helyszín a belgiumi Antwerpen volt, maguk a játékok 1920. április 20. és szeptember 12. között zajlottak.

Vesztesek kizárva

A magyarok meg nem hívásának külön pikantériát ad, hogy a rendezés jogára hatalmas eséllyel pályázott Budapest. Azt történt ugyanis, hogy az 1912-es olimpia után 1916-ban a sportolókat Berlin látta volna vendégül, de a világháború közbeszólt. A VII. olimpiai játékok rendezési jogáról 1914. júniusi ülésén a NOB egy előzetes, igaz csupán szimpátiaszavazást tartott. Ezen Budapest kapta a legtöbb voksot, így joggal reménykedett mindenki abban, hogy a magyar főváros megvalósíthatja olimpiai álmait. Amikor a háború után 1919 tavaszán Lausanne-ban ismét összeült a NOB, Lyon és Antwerpen közül a belga kikötőváros kapta a rendezést, Magyarország és az I. világháború többi vesztese: Ausztria, Bulgária, Németország és Törökország, sőt a Varsó alatt még háborúskodó Szovjet-Oroszország nem is indulhatott a VII. olimpiai játékokon, miközben a résztvevő 29 nemzet között már jelen voltak a háború utáni Európa új államai: Csehszlovákia, Észtország és a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság (1929-től Jugoszláv Királyság). A döntésről 1919. december 15-iki vezércikkében a Sporthírlap keményen fogalmazott, az angolokat kárhóztatta azért, amiért a vesztes országok nem mehetnek az olimpiára:

Az öt aranyos Nedo Nadi, a majdnem 73 éves Swahn és Vörös Vince, az áruoló

„A belgák, úgy látszik teljesen alárendelték magukat az angol sport akaratának. Nincsen hivatalos bojkott, sem kizárás és mégis a központi hatalmak sportja nélkül csinálják meg a számvetésüket. A mi magyar címertől ékes atlétáink nem mehetnek tehát a jövő év tavaszán olimpiai babért szedni Antwerpenbe és vívóink – a világ legjobb vívói – sem védhetik meg Stockholmban szerzett olimpiai bajnokságukat... Gyűlöletből, konokaságból és tipikus John Bullra valló kíméletlen haszonlesésből olyan védőgyűrűt húzott az angol sport Antwerpen, az antwerpeni olimpiász köré, hogy a magyar sport csak a távoli szemlélője lehet az 1920 nyárra tervezett belga olimpiásznak.”

Ötkarika és eskü

A sors ironiája, hogy éppen ezen a békétlen, „csonka” olimpián húzták fel először a stadion árbocára a békés egységet jelző ötkarikás olimpiai zászlót. A másik újdonság az volt, hogy először itt tettek amatőresküt a sportolók. Mind a két újítást Pierre de Coubertin találta ki és szorgalmazta. Az első eskü szövegét a belgák vívóbajnoka, Viktor Boïn mondta el: „Esküszünk, hogy az olimpiai játékokon becsületesen, a szabályokat tiszteletben tartva veszünk részt, a lovagiasság szellemében szolgálva hazánk dicsőségét és a sport ügyét.”

Amerikai fölény, Nurmi és Nadi a sztárok

A mieink nélkül zajlottak tehát a játékok, melyen összesen 157 versenyszámot rendeztek. Az éremtáblázat első helyén az Egyesült Államok végzett, meggyőző 95 érmmel (melyből 41 volt arany), míg mögöttük Svédország, majd Nagy-Britannia végzett. Amúgy a

versenyek rendkívül gyér érdeklődés mellett zajlottak, a szervezők nem győzték toborozni a nézőket. Egyedül a foci vonzotta a publikumot, de a finálé botrányba fulladt, 2–0-s belga vezetéskor az olimpián először résztvevő Csehszlovákia játékosai levonultak a pályáról. Az antwerpeni olimpia egyik hőse a finn hosszútávfutó, Paavo Nurmi lett, aki 10.000 méteren és 8000 méteres terepfutásban is győzött, valamint csapatban is aranyérmes lett, míg 5000 méteren másodikként ért célba a háborúban súlyos gázmérgezést kapott francia Guillemot mögött. A másik az olasz vívó, Nedo Nadi, aki 5 aranyérmet nyert vívásban!

Érdekességek, s egy magyar kakukktojás!

A nyári játékokban szerepet kapott két téli sport is, a jégkorong, valamint a műkorcsolya. Az olimpia legnagyobb szenzációja azonban minden bizonnyal a svéd Oscar Swahn volt, aki 72 évesen lövészetben szerzett ezüstérmet, és vált minden idők legidősebb olimpiai érmesévé. S végül jöjjön a csattanó! Antwerpenben egy magyar versenyző is indult, igaz csehszlovák színekben. Vörös Vince 1500 méteres síkfutásban a 4. helyen ért célba. A sportoló Brünnben született, az MTK versenyzőjeként sokszoros magyar bajnok volt. AZ I. világháború után csehszlovák színekre váltott. 1919-től Václav Vohralík néven már a Sparta Praha versenyzője volt, de a korabeli magyar sportsajtó nem kegyelmezett neki, áruolóknak tartotta, s úgy vélte, hogy „Cseh-Szlovákia olimpiáját örök időkre ki kell törölni a magyar atléták névsorából.” Vohlaríknak amúgy érdekes, s nem éppen dicső szerepe volt a Tanácsköztársaság idején is, de ez már egy másik történet lenne...

Horváth Vilmos